

Spor Bilimleri Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı

9. BÖLÜM

Enes BELTEKİN¹
İhsan KUYULU²

Giriş

Son yıllarda bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, toplumun her alanında önemli değişiklikler yaparak yeniden yapılanma sürecini devam ettirmektedir. Bu nedenle de medyalara erişimin oldukça fazla olması ve her yerde kullanılabilir olması normal bir durumdur. (Gutierrez ve ark., 2012). Günümüzde medya, teknolojinin gelişimiyle, çeşitli yollarla toplumun bütününe ulaşabilen, verilen mesajlarla çoğunluğu etkisi altına alabilen ve yönlendirebilen bir durumdadır (Gömleksiz ve Duman; 2013). Medyayla iç içe yaşıyoruz ve medyasız bir hayat artık mümkün görünmüyor. Bu nedenle eğer bir medya kullanıcıysak, birçoğumuz iyi bir medya okuryazarı olamaya da ihtiyaç duyarız (Şahin, 2014). İngilizce “literacy” olarak tanımlanan, Türkçede; “okuryazarlık” olarak adlandırılan kavram sadece okuma ve yazma becerisinin toplamı anlamına gelmemektedir. Geçirdiği gelişim aşamaları göz önünde alındığında okuryazarlığın ilk okuma ve yazmayı da içine alan çok daha kapsamlı bir kavram olduğu bilinmektedir. Okuryazarlık, çağın şartlarına ve ihtiyaçlarına, okuma ortamının niteliğine ve amacına göre değişen bir iş-

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Bingöl Üniversitesi, BESYO, ihsankuyulu444@hotmail.com

² Dr.Öğr.Üyesi, Bingöl Üniversitesi, BESYO, ens_bltkn@hotmail.com

Araştırmamızın bir diğer bulgusunda araştırmaya katılan öğrencilerin medyaya ayırdıkları süre değişkenine göre medya okuryazarlık alt boyutları ve genel medya okuryazarlık düzeylerinde gruplar arasında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Araştırmamızın son bulgusunda ise araştırmaya katılan öğrencilerin internet kullanım sıklığı değişkenine göre medya okuryazarlık alt boyutları ve genel medya okuryazarlık düzeylerinde gruplar arasında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Biricik (2019) yaptığı çalışma çalışmamızı desteklerken; Karaman ve Karataş (2009) yaptıkları çalışma ise çalışmamızı desteklememektedir.

Kaynakça

- Adıgüzel, A. (2005). Avrupa birliğine uyum sürecinde öğretmen niteliklerinde yeni bir boyut: bilgi okuryazarlığı. *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 33 (167). https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/167/index3-adiguzel.htm
- Apak, Ö. (2008). Türkiye, Finlandiya ve İrlanda ilköğretim programlarının medya okuryazarlığı eğitimi açısından incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi.
- Arslan, H. (2014). Eleştirel Medya Okuryazarlığı Kapsamında Çocuk Odaklı Haber ve Programlar Üzerine Bir Değerlendirme. *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 71-79.
- Aslan A., Basel A.T. (2017). Eğitim fakültesi öğrencilerinin medya okuryazarlık düzeyleri (İzmir örnekleme). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(4), 1353-1372.
- Bawden, D. (2001). Information and digital literacies: A review of concepts. *Journal of Documentation*, 57(2), 218-259.
- Biricik, Y . (2019). Spor Bilimleri Fakültelerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Medya Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* , 17 (4) , 56-67.
- Black, R. W. (2009). Online fiction and critical media literacy. *Journal of Computing in Teacher Education*. 26(2), 75-80.
- Çakmak, E. (2010). İngiltere ve Türkiye'deki İlköğretim Medya Okuryazarlığı Eğitimi Program ve Uygulamalarının Karşılaştırmalı Olarak

- İncelenmesi (Abantİzzet Baysal Üniversitesi). (Tez Nu: 278585) (<https://tez.yok.gov.tr/> adresinden elde edilmiştir.)
- Çepni O., Palaz T., Ablak S. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının medya ve televizyon okuryazarlık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Turkish Studies, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10/11, 431-446.
- Flores-Koulis, S. (2006). Media literacy: An entree for pre-service teachers into critical pedagogy. *Teaching Education*, 17(3), 239-249.
- Goetze, S. K., Brown, D. S., and Schwarz, G. (2005). Teachers need media literacy, too! G. Schwarz and P. Brown (Eds.), *Media literacy: Transforming curriculum and teaching* içinde. Chicago: National Society for the Study of Education.
- Gömleksiz, M. N. ve Duman, B. (2013). Medya okuryazarlığı dersi kazanımlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin öğrenci ve okul yöneticilerinin görüşleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(9), 265-278.
- Gutierrez A., Tyner K. (2012). Media education, media literacy and competence. *Scientific Journal of Media Education*, ISSN: 1134-347, 31-39.
- Hobbs, R. (2010). *Digital and media literacy: a plan of action*. Washington: The Aspen Institute.
- Hobbs, R. and Moore D. C. (2013). *Discovering media literacy: teaching digital media and popular culture in elementary schools*. Thousand Oaks: Corwin.
- Hsu, Y., Ching, Y. and Grabowski, B. (2009). Web 2.0 technologies as cognitive tools of the new media age. L. T. W. Hin and R. Subramaniam (Eds.), *Handbook of research on new media literacy at the K-12 level: issues and challenges* içinde. New York: IGI- Global.
- İnal, K. (2009). *Medya okuryazarlığı elkitabı*. Ankara: Ütopya Yayınları.
- İnceoğlu Y. (2016). *Medyayı Doğru Okumak*. (Edt. Melda Cinman Şimşek-Nurçay Türkoğlu), *Medya Okuryazarlığı*, İstanbul: Pales Yayınları.
- Jolls, T. and Grande, D. (2005). Project smartart: A case study in elementary school media literacy and arts education. *Arts Education Policy Review*, 107(1), 25-31.
- Juneau D. (2014). *Introduction to Media Literacy / Distributed by the Montana Office of Public Instruction*. ErişimAdresi:<https://www.youthconnectionscoalition.org> Erişim Tarihi: 09.01.2018.
- Karaman M.K., Karataş A. (2009). Media literacy levels of the candidate teachers. *Elementary Education Online*, 8(3), 798-808.
- Karaman, M. K. (2016). Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerine bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 326-350.

- Karaman, M. K. ve Karataş, A. (2009). Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri. *İlköğretim Online*, 8(3), 798-808.
- Kimmons, R. (2014). Social networking sites, literacy, and the authentic identity problem. *TechTrends*, 58(2), 93-99.
- Kutoğlu Ü. (2016). Medya Okuryazarlığı ve Çocuk Eğitimi. (Editör: Melda Cinman Şimşek-Nurçay Türkoğlu), Medya Okuryazarlığı, İstanbul: Pales Yayınları.
- Masterman, L. (2005). Teaching the media. Taylor & Francis e-Library.
- Mills, K. A. (2010). A review of the “digital turn” in the new literacy studies. *Review of Educational Research*, 80(2), 246-271.
- Pérez Tornero, J. M., Celot P. and Varis T. (2007). Current trends and approaches to media literacy in Europe. Brussels: European Commission.
- Resta, P. and Carroll, T. (2010). Redefining teacher education for digital age learners. Austin: University of Texas Press.
- Şaçan S., Adıbelli D. (2016). Üniversite öğrencilerinin medya okur-yazarlık düzeylerinin bazı faktörler ile ilişkisi. *Global Media Journal TR Edition*, 6(12), 27-43.
- Schwarz, G. (2001). The role of media literacy in teacher education. *Teacher Education Quarterly*, 28(2), 111-119.
- Schwarz, G. (2004). Media literacy prepares teachers for diversity. *Academic Exchange*, 8(1), 224-228.
- Som, S. ve Kurt, A. A. (2012). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin medya okuryazarlık düzeyleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2(1), 104-119.
- Şahin, A. (2014). Öğretmenler, öğretmen adayları ve medya ile bağlı olan herkes için eleştirel medya okuryazarlığı. Ankara: Anı Yayıncılık
- Tatar, İ. (2016). Öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı ile çevrimiçi bilgi arama stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Thoman, E. and Jolls, T. (2004). Media literacy- a national priority for a changing world. *American Behavioral Scientist*, 48(1), 18-29.
- Tiede, J. and Grafe, S. (2016). Media pedagogy in german and u.s. teacher education. *Comunicar*, 49(14), 19-28.
- Uslu, S., Yazıcı, K. ve Çetin, M. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(23), 756-778.